

VUL DIE VAAS MET GELE OKTOBERROZEN

AAN DE LEZER

Het wordt nu wel duidelijk: de herfst dringt door tot op onze huid. Hoe dichtelijker de ziel, hoe kwetsbaarder de woorden waarmee men over die dingen spreekt. Felix Timmermans bemerkte *een ganzendriehoek in de luchten* en aanhoorde weemoedig hoe *de herfst blaast op den horen* (*Adagio*, Amsterdam, Van Kampen, 1947). Hélène Swarth legde blauwe druiven op een blanke schaal en vroeg: *nu vul die vaas met gele octoberrozen* (*Blanke duiven*, Amsterdam, Van Kampen, 1895).

De seizoenen wisselen en hebben steeds weer hun eigen oproep klaar. Sinds september zetten de scholen opnieuw hun poorten open. Keurig in de klimmende orde van hun status: de basisscholen, de middelbare scholen, de hogescholen, de universiteiten.

Die status is natuurlijk betrekkelijk en afhankelijk van veel eigenzinnige oordelen. Aan Johann Wolfgang von Goethe bijvoorbeeld wordt de uitspraak toegeschreven dat alleen het eerste leerjaar belangrijk is, omdat men er leert lezen en schrijven. Uitsluitend kunstenaars en geleerden *hors concours* kunnen zich een dergelijk intellectueel buitenspel veroorloven. Want alle leerjaren in alle scholen vormen samen het onderwijsaanbod. Zonder dat gezamenlijke aanbod zouden wij al gauw moeten terugkeren naar de prille emancipatie van onze gemeenschap. Terug naar af dus, zoals de term luidt in sommige denkspporten.

Interessant is uiteraard de vraag hoe het gesteld is met de geschiedenisoverdracht in het onderwijs. Een systematische doorlichting op het terrein zou ons hier een antwoord kunnen aanreiken. Maar dat antwoord zou slechts indicatief zijn en onvolledig. Want wij moeten de boom vooral beoordelen aan zijn vruchten, aan de historische belangstelling in hoofde van diegenen die hun schooltijd reeds achter de rug hebben.

Naast de talloze historische publicaties in boekwerken en tijdschriften, vervullen ook de media hier een belangrijke rol. Diverse inhoudsanalyses leren ons hoe de gesproken en geschreven pers in toenemende mate – en met een groeiende zin voor kritische diepgang – aandacht besteedt

aan historische thema's. De aanbodzijde (de media) en de vraagzijde (de gebruikers) werken daarbij op elkaar in. En beide zijn het product van het onderwijs dat zij hebben doorlopen.

Ook het groeiend aantal musea en archiefcentra kan op dat vlak sprekende cijfers voorleggen. Het ADVN blijft daarbij niet ten achter: jaarlijks heeft de instelling vele honderden historisch geïnteresseerden over de vloer. De belangstelling voor de Vlaamse beweging is een historio-graphische bron die zeker niet met drooglegging wordt bedreigd.

Er bestaan heel wat mensen die daar een andere en meer zorgelijke kijk op hebben. Zij zijn ervan overtuigd dat de historische belangstelling een wegwijnende plant is, in het postmodernistische bos dat wij vandaag langs alle zijden zien oprukken. Ik erken graag hun bezorgdheid, maar die doet mij toch vooral denken aan de uitspraak van de psycholoog James Cabell: *de optimist beweert dat we in de best mogelijke omstandigheden leven; de pessimist vreest dat dit waar is* (*Sociale Psychologie*, Gent, Academia Press, 2000, blz. 535).

Intussen vul ikzelf graag mijn vaas met gele oktoberrozen.

FRANS-JOS VERDOODT, AFGEVAARDIGD BEHEERDER-DIRECTEUR

“GRILLIGE GRENZEN”

“DE PROVINCIE ANTWERPEN AANGEKAART”.

EEN TENTOONSTELLING IN DE ABDIJ VAN AVERBODE

Het ADVN neemt, samen met het Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis, het Kadoc en het Liberaal Archief, sinds 1 januari 2000 deel aan een project omtrent het “Politiek personeel in de provincie Antwerpen” (PPA). Het project wordt gefinancierd door het Provinciebestuur van Antwerpen. Het wil een werkinstrument ontwikkelen over het Antwerps politiek personeel in de vorm van een veelzijdig bevragebare databank. De aangeboden gegevens moeten inzicht verschaffen in o.a. de provinciale bestuursstructuur en de sociografische en de socioprofessionele duiding van de provincieraadsleden.

In het kader van het PPA-project en in opdracht van het Antwerps provinciebestuur, werd door de vier instellingen een kleine tentoonstelling samengesteld rondom de territoriale afbakening van het onderzoeksthema.

De grenzen van de provincie zijn het resultaat van de evolutie van een lappendeken van territoria onder verschillende gezag naar een administratief eengemaakt gebied. Het grondgebied van de huidige provincie lag tijdens het Ancien Régime verspreid over – vooral – het hertogdom Brabant (het hoofdkwartier Antwerpen en ook delen van de hoofdkwartieren Brussel en Leuven), het graafschap Mechelen en oostelijke delen van het graafschap Vlaanderen.

Onder het Franse bewind kreeg de huidige provincie vorm in het nieuwe ‘departement Twee-Neten’, dat in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden herdoopt werd tot ‘provincie Antwerpen’. In het onafhankelijke België wijzigde de naam van de provincie niet en verschoven de grenzen nauwelijks.

In de tentoonstelling wordt die evolutie beschreven aan de hand van reproducties van historische kaarten. Tevens wordt een viertal speciale ‘grensgevallen’ nader bekeken: het drieprovincieñpunt Averbode, het Land van Bornem, Baarle-Hertog en Antwerpen-Linkeroever. ■ [LB]

De **TENTOONSTELLING “GRILLIGE GRENZEN”** loopt van 15 september tot 3 november 2002 in de Abdij van Averbode, Zaal ‘Limburg’, van dinsdag tot zondag van 14 tot 17u45 u.; de tentoonstelling is gesloten op 28 september en 26 oktober 2002; groepsbezoeken zijn mogelijk. De toegang is gratis.

Na die tentoonstellingsperiode zal de expositie op andere plaatsen in de provincie kunnen bezocht worden. Wij houden u in de *ADVN-Mededelingen* op de hoogte van locaties en periodes.

Meer informatie op de PPA-webstek (www.ppant.be) of langs het provinciebestuur van Antwerpen (jan.michiels@admin.provant.be; [T] 03-240 64 12).

VLAMINGEN IN EEN NIEUW THUISLAND

OVER DE ARCHIEVEN VAN DE TALRIJKE VLAMINGEN DIE ALS EMIGRANTEN IN HET BUITENLAND VERBLIJVEN

Vele Vlamingen verblijven – of verbleven – als emigranten in het buitenland. Hun vertrek uit Vlaanderen gebeurde uit diverse motieven: sociaal-economische, politieke, pastorale, artistieke. In een aantal gevallen raakten die beweegredenen duidelijk met elkaar vermengd. Zo toonde bijvoorbeeld de migratiestroom naar Zuid-Amerika tussen 1945 en 1950 een gemêleerd gezelschap. De motieven waren verscheiden: de vlucht voor de naoorlogse repressie en het verlies aan maatschappelijke integratie als gevolg van de betrokkenheid bij de collaboratie met de bezetter, de ideologische afkeer voor het zegevierende communisme in Oost- en Centraal-Europa, de angst voor een derde wereldoorlog, de onzekere economische vooruitzichten enz.

“Een overzicht geven van de Vlaamse migratiestromen is geen *sinecure*”, merkt historicus Frank Caestecker op in de *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging*.¹ Die vaststelling is terecht. De auteur schrijft die handicap toe aan de beperkte bruikbaarheid van de statistische bronnen én aan het vaak niet-voorspelbare karakter van de emigratie zelf (tijdelijk of definitief).

En tenslotte is een correcte definiëring van het begrip ‘migrant’ niet vanzelfsprekend. Kan men bijvoorbeeld de trekkende werklieden uit Vlaanderen, inzonderheid de zogenaamde *fransmannen*, tot de eigenlijke emigratie rekenen?

De Vlaamse emigranten vormen als het ware de ‘zesde provincie’ van Vlaanderen. Tot die oneigenlijke provincie horen vandaag – in zekere zin – ook de kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen van de emigranten uit de negentiende en de twintigste eeuw.² Velen onder hen voelen zich immers nauw verbonden met de geboortestreek van hun ouders, grootouders en overgrootouders. Sommigen spreken daarenboven nog hun taal, delen nog hun cultuur of betonen er alleszins een opvallende belangstelling voor.

De emigratie vormt een universeel gegeven. Toch is zij vaak gebonden aan de specifieke omstandigheden van een bepaald tijdperk en een bepaalde plaats. Zo werd de Vlaamse emigratie van de negentiende eeuw en de eerste helft van de twintigste eeuw grotendeels bepaald door de precaire sociaal-economische omstandigheden die toentertijd in Vlaanderen heersten.

Op die algemene omstandigheden entten zich vaak een aantal persoonsgebonden en familiale motieven. Bijvoorbeeld de omvang van het gezin in verhouding tot zijn economische draagkracht. Of het faliekante professionele leven van de vader-kostwinner. Of allerlei relationele conflicten binnen een familie of een gemeenschap. Soms waren die aspecten bovendien verbonden met de avontuurlijke aandrang om elders in de wereld het betere bestaan te gaan zoeken. De gunstige – maar soms gevleide – vooruitzichten waren vaak het gevolg van de explosieve economische ontwikkelingen in bepaalde delen van de wereld. Hierdoor ontstond het begrip van de Nieuwe Wereld. Meestal kwam daar bovenop het feit dat bepaalde landen een aantrekkelijke immigratiepolitiek voerden.

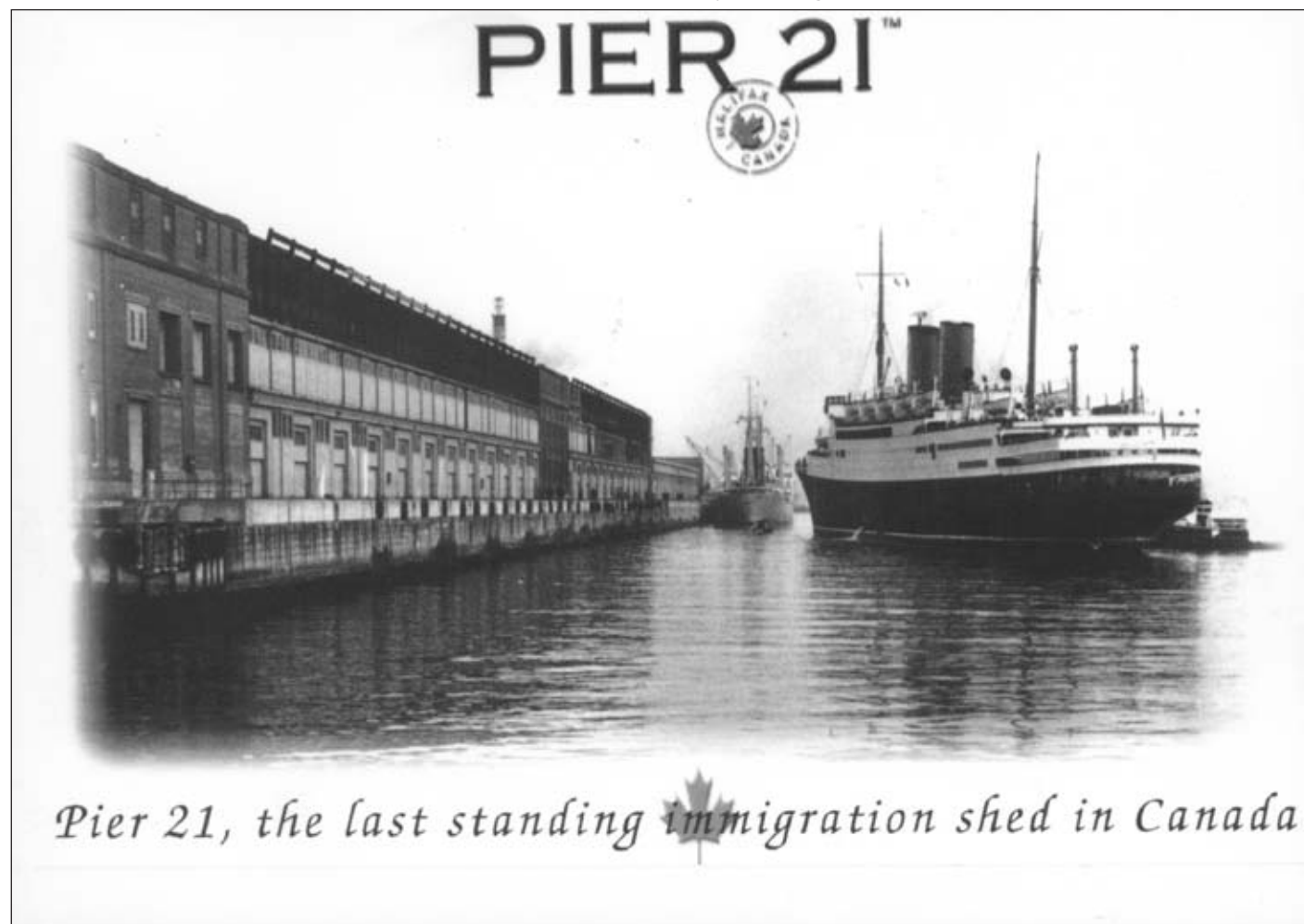
Na de Tweede Wereldoorlog kende Vlaanderen een gestage economische opgang. Daardoor verloor de Vlaamse emigratie gaandeweg het karakter van de sociaal-economische dwang, die ruim anderhalve eeuw bepalend was geweest. Ook de ontwikkeling in de duur en de kwaliteit van de transatlantische reizen heeft hier een rol gespeeld: bootreizen van drie of vier weken tijdens de vijftiger jaren evolueerden naar de huidige vliegtuigreizen van één dag of minder.

De definiëring van het begrip 'emigrant' werd geenszins eenvoudiger. Zo ontstond bijvoorbeeld onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog een bijzonder specifiek type van (vrouwelijke) emigranten, nl. de zogenaamde 'oorlogsbruiden'. Zij waren jonge vrouwen die hun verloofden-militairen nareisden naar Canada of de Verenigde Staten van Amerika. Een aantal onder hen lag in het nieuwe thuisland aan de basis van een Vlaams-Belgisch gekleurd, bloeiend verenigingsleven.

Een bijzondere aandacht verdienen de religieuze-emigranten die naar vreemde landen trokken om er pastoraal werk te gaan verrichten en die zich, na de neerlegging van hun ambt (door opruststelling of uittreding), blijvend vestigden in hun gastland. Zij waren er in de regel stevig geïntegreerd in het plaatselijke sociaal-culturele leven, maar tegelijk verbonden met het specifieke verenigingsleven van de Vlaamse emigranten.

Ten slotte vormt ook de (grotendeels afgesloten) koloniale emigratie een bijzonder verschijnsel, waarin men de breedste waaier terugvindt van de motieven die leiden tot het verlaten van het geboorteland.

'Pier 21'. De toegangspoort naar Canada voor ongeveer een miljoen immigranten [Prentbriefkaart, ADVN, Antwerpen].

De geschiedenis van de Vlaamse emigratie vormt slechts sporadisch en partieel het voorwerp van diepgravende wetenschappelijke geschiedschrijving. Een breed spectrum van onderzoek ontbreekt vooralsnog.

Die vaststelling hangt ten dele samen met de beperkingen van de officiële, statistische bronnen, zoals wij hierboven reeds hebben vermeld. Maar bovendien vertoont het Vlaams archivalisch erfgoed een opvallende leemte aan veelzijdige archieffondsen over de emigratie. In de eerste plaats ontbreken hier archieffondsen die door de emigranten zelf werden gevormd en die betrekking hebben op hun eigen levensverhalen, hun economische en sociaal-culturele realisaties, hun verhouding tot hun nieuw en hun voormalig thuisland enz.

De schaarste aan dit soort archieffondsen is uiteraard verklaarbaar. Zij ontstond door de geografische én mentale afstand die de migranten van Vlaanderen scheidt.

Om die schaarste te kunnen wegwerken, is archiefprospectie ter plaatse – d.w.z. bij die emigranten zelf – dringend noodzakelijk. Het ADVN begrijpt die boodschap en voerde daarom in 2000, 2001 en 2002 omvangrijke zendingsoopdrachten uit naar diverse landen in Zuid-Amerika (Argentinië, Brazilië, Paraguay, Uruguay) en in Noord-Amerika (de Canadese provincie Ontario en het Amerikaanse Detroit).

Al die projecten werden grotendeels gefinancierd door de Vlaamse overheid. Zij leverden belangrijke resultaten op, waarover reeds omstandig werd bericht in de *ADVN-Mededelingen*. De Stichting Vlamingen in de Wereld leverde operationele steun bij die opdrachten.

Het ADVN rekent er op dat het prospectie-project tijdens de komende jaren verder kan ontwikkeld worden. De migranten zelf beschouwen zichzelf overigens steeds meer als de vragende partij: zij beseffen dat zijzelf de wezenlijke stof kunnen leveren voor het schrijven van hun eigen geschiedenis. ■ [FJV]

¹ F. Caestecker, *Emigratie*, in *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (NEVB)*, Tielt, Lannoo, 1998, deel 1, blz. 1067 e.v.

² F. Caestecker, *Emigratie* [...]. De auteur beschrijft de Vlaamse emigratie als een vrij recent fenomeen: “als belangrijke proto-industriële regio had Vlaanderen lang geen nood aan migratie als middel om het inkomen van huishoudens aan te vullen. Dit veranderde ingrijpend in de loop van de 19de eeuw.”

ONDERZOEK OP BASIS VAN BRONNEN IN HET ADVN

In de *ADVN-Mededelingen* zal regelmatig een lijst verschijnen van onderwerpen betreffende het (Vlaamse) nationalisme waarover geen of nauwelijks wetenschappelijk onderzoek verricht werd én waarvan zich een belangrijk bestand in het ADVN bevindt. De opsomming kan een hulpmiddel vormen voor studenten op zoek naar een geschikt thesisonderwerp.

Hieronder volgt een eerste lijst. De titels zijn slechts indicatief; het bij elke titel vermelde bestand is belangrijk voor het onderzoek, maar vormt doorgaans niet de enige bron terzake in het ADVN.

- De taalstrijd in de openbare kredietinstellingen [ARCHIEF VLAAMSE BOND ASLK]
- De Vlaamse beweging in de overheidsadministratie [ARCHIEF VERBOND VAN HET VLAAMS OVERHEIDSPERSONEEL]
- De Vlaams-nationale jeugdbeweging na de Tweede Wereldoorlog [ARCHIEF SINT-ARNOUTSVENDEL, ARCHIEF BLAUW-VOETJEUGDVERBOND, ARCHIEF ALGEMEEN DIETS JEUGDVERBOND ENZ.]
- Vlaamse scholieren- en studentenwerking in de Kempen na de Tweede Wereldoorlog [ARCHIEF KEMPISCHE RODENBACHBONDEN]
- Het ontstaan en groei van het Priester Daensfonds en de Priester Daensherdenkingen [ARCHIEF PRIESTER DAENSFONDS]
- Naar een Vlaams-nationale zuil [ARCHIEF F.-J. VERDOODT; ARCHIEF VLAAMSCHE SPAAR- EN LEENBANK; VLAAMSCHE KINDERZEGEN]
- Overmaas en de Vlaamse beweging [ARCHIEF WERKGEMEENSCHAP OOST-BELGIË]
- Taalwetten tijdens de Tweede Wereldoorlog. De Commissie voor Taaltoezicht intern (1942-1944) [ARCHIEF A. D'HOKER]
- Het begrip Vlaamse en Germaanse mystiek bij Cyriel Verschaeve (1934-1944): theologische en ideologische achtergronden [FONDS CYRIEL VERSCHAEVE]
- De kerkelijke Heldenhulde? De geschiedenis van de IJzerstichting [ARCHIEF IJZERSTICHTING-ANTWERPEN]
- Het concept van de pre-moderne natie in de Vlaamse beweging: een comparatief onderzoek met andere nationale bewegingen [COLLECTIE ADVN] ■ [AVG]

MONUMENTEN EN VLAAMSE BEWEGING

Sinds enige tijd werkt het ADVN een project uit omtrent de relatie tussen monumenten en Vlaamse beweging. Dit project kadert in het Museum van de Vlaamse Sociale Strijd (MVSS) waarbij de provincie Oost-Vlaanderen onderzoekssteun verstrekt aan de verschillende privaatrechtelijke archieven. Het project bestaat uit een publicatie, een tentoonstelling en een gegevensbank.

Het is de bedoeling te onderzoeken op welke wijze monumenten hebben bijgedragen tot de emancipatie van Vlaanderen. Met 'monumenten' worden in de eerste plaats standbeelden en grafmonumenten bedoeld. In het onderzoek wordt nagegaan voor wie en bij welke gelegenheid dergelijke monumenten tot stand kwamen. Verder worden ontstaan, opbouw, restauratie, afbraak, verplaatsingen enz. onder de loupe genomen. Rondom deze monumenten werden herdenkingsmanifestaties of tegenbetogingen gehouden, zij werden het slachtoffer van vandalisme of aanslagen, maar speelden ook een rol in het collectieve geheugen van Vlaanderen en België. Er wordt ook nagegaan in hoeverre bepaalde vaderlandse figuren of gebeurtenissen een rol speelden in de Belgische en de

Vlaamse natie- en mythevorming en in hoeverre zij eventueel werden gerecupereerd door bepaalde organisaties of maatschappelijke groepen. Zo werden de Guldensporenslag, Breydel en De Coninck en de hieraan gewijde monumenten in de negentiende en het begin van de twintigste eeuw vooral in de Belgische natievorming ingeschakeld, terwijl in de loop van de volgende decennia veeleer de 'Vlaamse' component in de herdenking weerklonk.

Verskillende auteurs werken aan een publicatie waarin standbeelden en grafmonumenten van de negentiende en van de twintigste eeuw die met de Vlaamse beweging te maken hebben worden besproken. Het is niet de bedoeling hierover een exhaustief verslag aan te bieden. Wel zullen strekkingen en tendensen worden aangegeven, zal worden ingegaan op de symboliek en zal het kader worden geschetst waarbinnen dergelijke monumenten tot stand komen en welke functie ze hebben. Verder werkt het ADVN aan de voorbereiding van een tentoonstelling, die in juni-juli van 2003 zal worden opgezet in de kapel van het Campo Sancto in Sint-Amandsberg. Daarmee sluit de tentoonstelling aan bij een belangrijke site, waar zich de grafsteden bevinden van menig voorman/vrouw uit de Vlaamse beweging. Ten slotte zullen de gegevens die verzameld worden in het kader van dit project ter beschikking gesteld worden van het publiek via een gegevensbank. ■ [FS]

"De Noorderklok", jg. 7, nr. 34, 4 september 1932, voorpagina [ADVN, VY 900.152].

KORT

DERDE PIL-VAN GASTELPRIJS VOOR GESCHIEDENIS

De Derde Pil-van Gastelprijs voor Geschiedenis loopt over de periode 2001-2003. De prijs richt zich tot alle academische disciplines die een aanzienlijke bijdrage kunnen leveren tot een vernieuwend inzicht in de diverse aspecten van de Vlaamse beweging. Gevraagd wordt een oorspronkelijke en wetenschappelijk verantwoorde studie. De voorkeur gaat uit naar een biografische studie van een figuur of een monografische studie van een groep of stroming uit de 19de of 20ste eeuw.

De bijdragen dienen uiterlijk op 5 januari 2004 ingediend bij de secretaris van de jury. De laureaat ontvangt, behalve de geldprijs van € 6000, eveneens een portret van Emiel Pil, uitgevoerd door Gerard Alsteens (GAL). Het volledige reglement van de Derde Pil-van Gastelprijs voor geschiedenis kan aangevraagd worden bij het secretariaat van de Pil-van Gastelprijs voor Geschiedenis, t.a.v. Marleen Abels-hausen, p/a Lange Leemstraat 26, 2018 Antwerpen.

HET ODIS - PROJECT

Het Onderzoekssteunpunt en Databank Intermediaire Structuren in Vlaanderen, 19de-20ste eeuw (ODIS), is een wetenschappelijk project, gefinancierd door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO-VLAANDEREN) in het kader van het Max-Wildiersfonds.

Het project ging van start op 1 januari 2000 en wordt uitgevoerd door vier Vlaamse privaatrechtelijke archief- en documentatiecentra: het ADVN, het Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis, het Kadoc en het Liberaal Archief.

De kern van het project is de realisatie van een geautomatiseerde relationele databank waarin historische gegevens omtrent intermediaire structuren worden samengebracht.

Onder intermediaire structuren wordt verstaan: elke privaatrechtelijke instelling die als doelstelling heeft te bemiddelen tussen het individu en de overheid. Die zeer ruime definitie wordt in de praktijk afgebakend door een aantal zelf opgelegde beperkingen. Zo neemt de databank in principe geen gegevens op over (a) publiekrechtelijke instellingen, (b) weinig of niet gestructureerde bewegingen, eenmalige acties, manifestaties enz., en (c) louter recreatieve of commerciële structuren. Naast gegevens over organisaties, instellingen en verenigingen, neemt ODIS ook steekkaarten op over personen actief in intermediaire

structuren, publicaties en archieven die zij voortbrachten en de politieke verkiezingen waaraan zij deelnamen. ODIS streeft ernaar zoveel mogelijk gegevens samen te brengen.

De gegevens worden opgeslagen in een model dat toelaat de vijf hoofdstekkaarten (organisaties, personen, publicaties, archivalische eenheden en verkiezingen) systematisch 'relationeel' met elkaar te verbinden. Zo zullen de netwerken van de intermediaire structuren op termijn zichtbaar worden.

Momenteel worden in de databank volop gegevens ingevoerd. De databank zal in de loop van 2003 beschikbaar zijn voor opzoeken, langs het internet.

Het ADVN voert de flamingantische en Vlaams-nationale intermediaire structuren in. Het betreft de maatschappelijke organisaties – zoals het Algemeen Verbond van Vlaamse Syndikaten (AVVS) of het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel (VVO) –, de politieke bewegingen en partijen – bv. de Volksunie (VU), het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV), het Vlaamsche Front –, de jeugd-, vrouwen- en studentenorganisaties – o.a. het Algemeen Diets Jeugdverbond (ADJV), de Federatie van Vlaamse Vrouwengroepen (FVV), de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) –, de ondernemingen en bedrijven in of gegroeid uit intermediaire structuren – zoals de Vlaamsche Spaar- en Leenbank, de SM Volksverheffing –, de sociaal-culturele organisaties – bv. het FVK-Rodenbachfonds, de Vlaamse Toeristenbond-Vlaamse Automobilistenbond (VTB-VAB), het Vlaamsche Volkstoneel – en de sociaal-filosofische organisaties – zoals de Werkgemeenschap Vlaanderen Morgen.

Bijeenkomst van de Landsbond der Vlaams-nationale Mutualiteiten in het Vlaams Huis aan de Molenstraat in Aalst, s.d.

[ADVN, Antwerpen, VFA 224].

Daarnaast worden door het ADVN ook de organisaties en verenigingen omtrent het daensisme, de Franstaligen in Vlaanderen en het Belgisch-nationalisme ingevoerd.

Naast de databank wil ODIS een internationaal en interdisciplinair wetenschappelijk overlegforum creëren. Daartoe worden onder meer jaarlijkse workshops ingericht, en werd een publieke website ontwikkeld (www.odis.be). Bij de eerste Workshop in 2000 werd de definitie-problematiek omtrent het begrip 'intermediaire structuren' centraal gesteld. Tijdens de tweede Workshop in 2001 werd het thema 'verkiezingsresultaten en databanken' besproken. De referaten zullen volgend jaar als een themanummer van het Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis (BTFG) gepubliceerd worden. Bij het afsluiten van het FWO-project (einde 2003) zullen de onderzoeksresultaten en het ontwikkelde werkinstrument worden voorgesteld op een internationaal symposium, waarvan het verslag zal worden gepubliceerd.

De Workshop voor 2002 zal handelen over de historische en sociologische benaderingen van de *Nieuwe Sociale Bewegingen* in België. De workshop heeft als doel het onderzoek naar die bewegingen te dynamiseren en een dialoog op gang te brengen tussen sociale wetenschappers en historici die rond de problematiek van de oude en nieuwe sociale bewegingen onderzoek hebben verricht.

Tijdens de studiedag zal de term 'Nieuwe Sociale Bewegingen' in vraag gesteld en geanalyseerd worden, onder meer door middel van een confrontatie met enkele historische voorlopers. Daarnaast is er ruimte voor de presentatie van nieuwe visies op die bewegingen, ontwikkeld sinds de jaren negentig. Een laatste aandachtspunt is de ontsluiting en bewaring van archiefmateriaal en documentatie in verband met de Nieuwe Sociale Bewegingen. ■ [SG]

De **DERDE WORKSHOP ODIS** grijpt plaats op vrijdag 22 november 2002 in de Congreszaal van de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers en Senaat (Leuvenseweg 21, Brussel).

Tussen 8u30 en 17u30 kunnen uit-eenzettingen gevolgd worden over o.a. het onderzoek naar nieuwe sociale bewegingen (Marc Hooghe), de anarchistische beweging (Jan Moulaert), de 20ste-eeuwse milieubeweging (Hein-Anton van der Heijden), de vrouwenbeweging (Leen Van Molle), de derdewereld-beweging (Anne Walraet), de vredesbeweging (Patrick Stouthuysen), de 'nieuwe emotionele bewegingen' (Stefaan Walgrave), postmoderne sociologie (Dick Houtman), het anti-/andersglobalisme (Peter Van Aelst) en archieven en documentatie (Piet Creve).

Inschrijven kan via www.odis.be of bij Peter Moorkens, Amsab-ISG (Bagattenstraat 174, 9000 Gent, 09-224 00 79).

AANWINSTENLIJST

JULI - SEPTEMBER 2002

AR Archief
AV Audiovisueel archief
BO Bibliotheekwerken
DA Documentatie
PE Periodieken
NE Necrologia
AP Ambtelijke publicaties

[deze aanduidingen zijn indicatief; zij kunnen worden aangepast naargelang van de verwerking van de overdracht]

2002/198	Roularta Books, Roeselare	BO
2002/199	Archief en Museum van het Vlaams Leven te Brussel (AMVB), Brussel	BO
2002/200	Margareth Roets, Michigan (US)	AV / BO / PE
2002/201	Yvonne Kennedy, Ontario (CA)	AR / AV
2002/202	Paul Van Londersele, Ontario (CA)	AR
2002/203	Marcel Lannoo, Ontario (CA)	AR / BO
2002/204	Rudi Vanvaerenbergh, Ontario (CA) ..	AR / PE
2002/205	Erna Dedeyne, Ontario (CA)	AV
2002/206	Irma Andries, Ontario (CA)	BO
2002/207	Robert Frank Osaer, Ontario (CA)	AR
2002/208	Etienne en Margaret Vandendriessche-Maertens, Ontario (CA)	AR
2002/209	Familie Van De Walle, Ontario (CA) ..	AR
2002/210	Brigitte Mc Fadden-Vanaudenaerde, Ontario (CA)	AR
2002/211	Elisabeth Renard, Ontario (CA)	AR
2002/212	Sonja Geldhof, Ontario (CA)	AR
2002/213	Johan F. Huygens, Ontario (CA)	AR / AV
2002/214	Roger De Backer, Ontario (CA)	AR
2002/215	Hector Gaston Geysens, Ontario (CA)	AR
2002/216	Peter Marks, Ontario (CA)	AV
2002/217	Ray Hendy, Ontario (CA)	AV
2002/218	Paul Callens, Pittem	AR / AV
2002/219	Vlaamse Volksbeweging (VVB), Berchem	AR / BO / PE
2002/220	Frans Van der Auwera, Ekeren	AV / BO / DA
2002/221	Herman Vandervoort, Boechout-Vremde	BO
2002/222	André en Mimi Van Impe-Huysmans, Mechelen	NE
2002/223	Rik Van de Rostyne, Maldegem	DA
2002/224	Paul Van Grembergen, Ertvelde	AR
2002/225	Bert Anciaux, Brussel	AR / AV / BO / DA / PE / AP
2002/226	Patrik Vankrunkelsven, Vorst-Kempen (Laakdal)	AR / DA / PE
2002/227	Pieter Vis, Houten (NL)	AR / AV / BO / DA / PE
2002/228	Nelly Maes, Sinaai	AR / AV / DA / PE
2002/229	Jozef Bussels, Hechtel-Eksel	AV / BO / DA / PE
2002/230	Ilse Bosmans, Schoten	NE
2002/231	Centre de Recherche Bretonne et Celtique (CRBC), Brest (F)	BO
2002/232	Archief en Museum van het Vlaams Leven te Brussel (AMVB), Brussel	BO
2002/233	Antoon Vrints, Antwerpen	BO
2002/234	Herman Pas, Antwerpen	AV / BO
2002/235	Christiane Meulewaeter, Evergem	NE
2002/236	Familie Morel-Rommelaere, Reninge ..	NE
2002/237	Universiteit Antwerpen – Ufsia, Centrale Bibliotheek, Antwerpen	BO
2002/238	Vlaams Blok, arr. Leuven, Leuven	PE
2002/239	Naamloos, Berchem	AV / DA
2002/240	Bert Aelbers, Blankenberge	AR / AV / BO / DA / PE
2002/241	Jozef Uyttersprot, Denderbelle	AR / AV / BO / DA / PE / NE
2002/242	Guido De Munter, Merelbeke	AR / AV / BO / DA / PE
2002/243	Dorothy Paelinck, Ontario (CA)	AR
2002/244	Leon Meersseman, Ontario (CA)	AR / BO
2002/245	Johan F. Huygens, Ontario (CA)	BO
2002/246	Frans Van der Auwera, Ekeren	AR / PE
2002/247	Rudi Vanvaerenbergh, Ontario (CA) ..	AR
2002/248	Herman De Loor, Zottegem	AR
2002/249	Provincie West-Vlaanderen, Archiefdienst, Sint-Andries	BO
2002/250	Walter Deconinck, Kortrijk	AR / AV / BO / DA / PE
2002/251	Wim Pieters, Harelbeke	AR / AV / BO / DA / PE
2002/252	Jef Labaere, Kortrijk	AV / PE

2002/253	Gilbert Claus, Erembodegem	AV / BO
2002/254	Jacqueline Dierens, Wetteren	AR / AV / BO / DA / PE / NE
2002/255	Walter De Rop, Denderbelle	AR / AV / BO
2002/256	Prego, Brussel	AR / DA
2002/257	Herman Pas, Antwerpen	AV / BO / DA / NE
2002/258	Belis-Vinck, Antwerpen	BO
2002/259	Karolina Geudens, Antwerpen	AV / NE
2002/260	Edmond Breugelmans, Berchem	AV / BO / DA / PE
2002/261	Edwin Truyens, Kontich	AR / AV / DA / PE / NE
2002/262	Godelieve D'Halleweyn-Van den Heuvel, Antwerpen	AR
2002/263	Andries De Schepper, Evergem	AR
2002/264	Joods Museum van Deportatie en Verzet, Mechelen	BO / DA
2002/265	Jan Hol, Canterbury (Kent) (UK)	BO
2002/266	Roel Van der Stighelen, Steenhuffel ..	AV / BO
2002/267	Anoniem, Borgerhout	AR
2002/268	FWO-Vlaanderen, Brussel	BO
2002/269	Begga Andries, Berchem	AV
2002/270	Daniël Merlevede, Drongen	AR / AV / PE
2002/271	Willy Cobbaut, Baardegem	AR / PE
2002/272	Fernand Van de Velde, Waasmunster	BO
2002/273	Wilfried en Greet Van den Broeck-Huyghe, Asse	DA
2002/274	Jacqueline Dierens, Wetteren	AR
2002/275	Provinciebestuur Antwerpen, Directie Cultuur, Antwerpen	BO
2002/276	Erven Luc Delafortrie, Mechelen	AR
2002/277	Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), Amsterdam (NL)	BO
2002/278	Karel H. Bouving, Deurne	PE
2002/279	Stedelijk Archief, Lokeren	DA
2002/280	Lieve Denys, Roeselare	AR
2002/281	Godelieve D'Halleweyn-Van den Heuvel, Antwerpen	AR
2002/282	Walter Maes, Kortrijk	AR / AV / BO / DA / PE
2002/283	Erven Marcel Neirynck, Gent	AR / AV / BO / DA / PE
2002/284	Wim Van der Elst, Brussel	AV / BO / PE
2002/285	Kurt Ravyts, Brugge	AR / AV / BO / PE
2002/286	Paul Van Puyvelde, Montevideo (UY)	AR
2002/287	Paul Bertels, Porto Alegria RS (BR)	AV
2002/288	Geert Keppens, Herentals	AR
2002/289	Wim Verreycken, Borgerhout	AR
2002/290	Fons Goethals, Sint-Niklaas	AR / AV / DA
2002/291	Stad Brugge, Stadsarchief, Brugge ..	BO / DA
2002/292	Leo Molenaar, Delft (NL)	BO
2002/293	Erik Peeters, Berchem	AR / BO / DA / PE
2002/294	Herman Pas, Antwerpen	AV / BO
2002/295	Naamloos, Antwerpen	AV
2002/296	Gaby Warris, Assebroek	AR
2002/297	Alfred Vandenbossche, Merchtem ..	AR / DA
2002/298	Jan Gijssels, Brasschaat	AV / BO / DA / PE
2002/299	Koerdisch Instituut Brussel, Brussel ..	AV / BO / PE
2002/300	Jozef Bussels, Hechtel-Eksel	AV / PE
2002/301	Eddy Buytaert, Sint-Niklaas	AV
2002/302	Karen Camps, Muizen	BO
2002/303	Familie Rik Van de Sompel, Gent	NE
2002/304	Greet Nuyts, Deurne	NE
2002/305	Familie Ludo Gillé, Edegem	NE
2002/306	Hugo Bosteels, Denderbelle	NE
2002/307	Hugo Bosteels, Denderbelle	NE
2002/308	Uitgeverij Lannoo, Tielt	BO
2002/309	Joods Museum van Deportatie en Verzet, Mechelen	AR
2002/310	Frans de Lepeleire, Curitiba PR (BR)	AR / AV
2002/311	Kamiel en Mit Wyckaert-Degraeve, Steenokkerzeel	BO
2002/312	Uitgeverij Altiora, Averbode	BO
2002/313	Noël Camerlinck, Brussel	NE
2002/314	Marcella Vermeire, Lovendegem	NE
2002/315	Hortense Maes, Sint-Amandsberg	NE
2002/316	Francine Deleye, Oostduinkerke	NE
2002/317	Andrea Ghesquiere, Kortrijk	NE
2002/318	Lea Debeurme, s.l.	NE
2002/319	Familie Cardoen-Verbrugghe, Boezinge	NE
2002/320	Familie Maurice Wagemans, Diepenbeek	NE

Dit is het vierde nummer van de **ADV-N-Medelingen**. Deze publicatie wil U op de hoogte brengen en houden van de werking van het ADVN in al haar aspecten: het algemeen beheer, de aanwinsten in de collecties, de dienstverlening, de projecten en publicaties, de huisvesting enz.

De **ADV-N-Medelingen** zijn gratis en worden u op verzoek toegestuurd.

Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme (ADV-N) vzw

Lange Leemstraat 26 – B-2018 Antwerpen 1

[T] +32 [0]3-225 18 37 [F] +32 [0]3-226 64 05

[E] info@advn.be [W] www.advn.be (in opbouw)

postrekening: 000-1587760-64

bankrekening: 419-8059591-83

bouw- en renovatiefonds: 419-8059599-91

BEREIKBAARHEID

met de wagen:

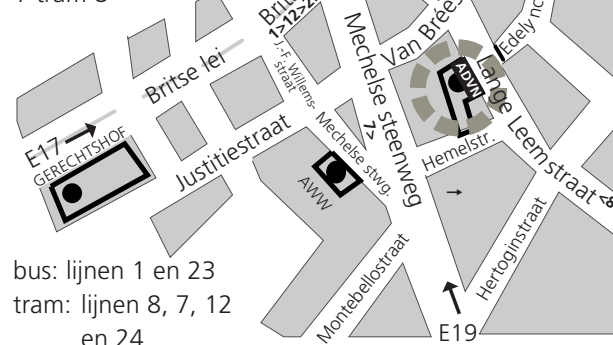
via E17 of E19

openbaar vervoer

trein:

Berchem Station

+ tram 8

bus: lijnen 1 en 23

tram: lijnen 8, 7, 12
en 24

Sinds augustus 2002 worden de Antwerpse leien heraangelegd. U dient dan ook rekening te houden met de aanwijzingen ter plaatse.

Het ADVN sluit in 2002 nog op hiernavolgende dagen:

1 en 11 november en van 25 tot 31 december

OPENINGSUREN LEESZAAL

maandag tot donderdag: van 9u tot 16u

zaterdag: na afspraak is er mogelijkheid tot consulteren van stukken; over 2002 gaat het nog om hiernavolgende zaterdagen: 26 oktober, 30 november en 21 december.

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER: Luc Boeva,

Koen De Scheemaeker, Sophie Gyselinck, Frank Seberechts, Ann Van Gastel, Frans-Jos Verdoodt, Rita Verelst, Harry Wils

FOTO'S GEBOUW: Peter Maes

COÖRDINATIE: Marleen Abelshausen

ADMINISTRATIE: Marleen Deridder

VORMGEVING: LetterWerk, Antwerpen [T] 03-827 43 50

Giften aan het ADVN worden graag aanvaard op een van de hiervoor genoemde rekeningnummers.

Voor giften vanaf € 30 ontvangt u een fiscaal attest.